

ÚVOD

Problematika tzv. riešenia židovskej otázky na Slovensku v rokoch 1939 až 1945 je predmetom záujmu slovenských i niektorých zahraničných historikov už desaťročia. Ich bádanie v domácich a zahraničných archívoch prinieslo množstvo relevantných poznatkov, ktoré osvetľujú počiatky, priebeh i výsledky tohto tragického úseku našich dejín. Napriek značnej publikačnej činnosti však stále existujú v tejto oblasti témy, ktoré pozornosti historikov unikajú. Nemožno tvrdiť, že by k nim patrilo skúmanie hospodárskej stránky holokaustu na Slovensku, bez ktorej nie je pochopenie tzv. riešenia židovského problému možné. Reflektuje to i rastúci počet prác zameraných na arizáciu židovského majetku, ale tu sa výskum orientuje predovšetkým na arizáciu podnikov, kým ostatné druhy vlastníctva Židov sú spomínané okrajovo, prípadne vôbec.¹ Jedným z nich je nepochybne aj pozemkové vlastníctvo židovskej komunity, neoddeliteľne späté s výkonom pozemkovej reformy v Slovenskej republike. Dosiaľ vydané práce venujúce sa (aj) téme arizácie židovských poľnohospodárskych nehnuteľností sú preto zväčša poňaté ako analýzy celkového priebehu a dôsledkov zmien, ktoré vo vlastníctve pôdy

- 1 HALLON, Ľudovít. Úloha komerčných bánk v arizácii na Slovensku 1939 – 1945. In: *Historický časopis*, 2006, ročník (ďalej roč.) 54, číslo (ďalej č.) 4, strana (ďalej s.) 591-606. ISSN 0018-2575; HALLON, Ľudovít. Arizácia na Slovensku 1939 – 1945. In: *Acta Oeconomica Pragensia*, 2007, roč. 15, č.7, s. 148-161. ISSN 0572-3043; HALLON, Ľudovít a HLAVINKA, Ján. Arizačný proces ako súčasť „riešenia židovskej otázky“ na Slovensku. In: *Acta Judaica Slovaca*, 2008, roč. 14, s. 21-38. ISBN 80-8060-231-4; HLAVINKA, Ján. Vznik Ústredného hospodárskeho úradu a určenie jeho kompetencií do leta 1942. In: SOKOLOVIČ, Peter, zost. *Od Salzburgu do vypuknutia Povstania: Slovenská republika 1939 – 1945 očami mladých historikov. VIII*. Bratislava: Ústav pamäti národa, 2009, s. 63-92. ISBN 978-80-89335-21-3; HLAVINKA, Ján a NIŽŇANSKÝ, Eduard. Pozícia Ústredného hospodárskeho úradu v politickom, hospodárskom a spoločenskom živote Slovenska v rokoch 1940 – 1942. In: NIŽŇANSKÝ, Eduard a HLAVINKA, Ján, zost. *Arizácie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave Filozofická fakulta Katedra všeobecných dejín, 2010, s. 11-65. ISBN 978-80-89236-85-5; KAMENEC, Ivan. K hospodárskej politike slovenskej buržoázie v rokoch 1939 – 1945: arizačný proces a jeho triedny charakter. In: *Historické štúdie*, 1977, roč. 22, s. 33-67; KAMENEC, Ivan. Hlavné rysy arizačného procesu na Slovensku. In: *Tereziánske štúdie a dokumenty*, 2003, roč. 8, s. 289-300. ISBN 80-85924-39-0; NIŽŇANSKÝ, Eduard a HLAVINKA, Ján, zost. *Arizácie v regiónoch Slovenska*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave Filozofická fakulta Katedra všeobecných dejín, 2010. ISBN 978-80-89236-86-2; NIŽŇANSKÝ, Eduard a HLAVINKA, Ján, zost. *Arizácie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave Filozofická fakulta Katedra všeobecných dejín, 2010. ISBN 978-80-89236-85-5; NIŽŇANSKÝ, Eduard a HALLON, Ľudovít a HLAVINKA, Ján. Ústredný hospodársky úrad: holokaust na Slovensku. [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave Filozofická fakulta Katedra všeobecných dejín, 2010. 1 CD-ROM. ISBN 948-80-8127-010-9; TULKISOVÁ, Jana. „Arizovať“ v Nemecku, čiže „kresťanizovať“ resp. „slovakizovať“ na Slovensku – alebo jednoducho „legálne okrádať Židov“. In: *Česko-slovenská historická ročenka*, 2009, s. 443-446. ISBN 978-80-87192-09-2.